

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4576/2020
15.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Злата Ћирић Бељан, адвокат у ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3194/20 од 11.06.2020. године, у седници већа од 15.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3194/20 од 11.06.2020. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 6974/19 од 17.01.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права личности исплати износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате; ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 6.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3194/20 од 11.06.2020. године одбијена је жалба тужиоца, потврђена првостепена пресуда и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11...18/20), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном утврђењу, правноснажном пресудом Вишег суда у Београду П 14547/18 од 12.10.2018. године утврђено је да је закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008 од 17.01.2008. године којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца као учесника рата.

Према становишту нижестепених судова објективни рок застарелости тужиоцевог потраживања из члана 376. става 2. ЗОО рачуна се од доношења Закључка Владе РС од 17.01.2008. године, те је до подношења тужбе у овој парници 04.11.2019. године протекао, а не од правноснажности пресуде П 14547/18 од 12.10.2018. године јер је реч о деклараторној пресуди којом се не ствара никаква промена у спорном материјално - правном односу, већ се само утврђује да такав однос постоји и пре доношења пресуде и независно од њеног доношења.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно закључили да тужбени захтев за исплату накнаде нематеријалне штете није основан јер је наступила застарелост потраживања, у смислу члана 376. Закона о облигационим односима.

Према закључку Врховног касационог суда од 14.11.2017. године тужба за утврђење постојања дискриминације не застарева, потраживање ради накнаде штете (материјалне и нематеријалне) застарева у роковима из члана 376. Закона о облигационим односима, а рок застарелости захтева за накнаду штете по основу дискриминације почиње да тече од момента доношења закључка Владе РС од 17.01.2008. године.

Одредбом члана 376. ставом 1. ЗОО прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од кад је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, а ставом 2. да у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од кад је штета настала.

Сагласно изнетом, како потраживање ради накнаде штете застарева у роковима из члана 376. ЗОО, то је по оцени Врховног касационог суда правилна одлука нижестепених судова о неоснованости тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете. У конкретном случају, протекао је субјективни рок од 3 године (као и објективни рок од 5 година) из члана 376. ЗОО од дана када је по закључку Владе РС од 17.01.2008. године ратним војним резервистима топличког округа признато право на новчану накнаду у смислу члана 5. закључка, а тужилац је тужбу за накнаду нематеријалне штете поднео 04.11.2019. године.

Неосновани су наводи ревизије којима се истиче да се почетак рока застарелости за накнаду нематеријалне штете рачуна од дана правноснажног утврђења да је дискриминација извршена. Наиме, постојање дискриминације извршене споразумом од 11.01.2008. године и закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, донетим пре ступања на снагу Закона о забрани дискриминације („Службени

гласник Републике Србије“, број 22/09 - ступио на снагу 07.04.2009. године), цени се на основу члана 21. Устава Републике Србије и члана 14. Европске Конвенције о људским правима. Пресуда Вишег суда у Београду П 14547/18 од 12.10.2018. године којом се утврђује да је тужилац дискриминисан је пресуда деклараторног карактера којом није установљена дискриминација, већ је само утврђено постојање дискриминације тужиоца, из чега следи да је дискриминација тужиоца наступила независно од доношења пресуде и пре доношења пресуде. Сходно наведеном, не може се рок застарелости потраживања на име накнаде нематеријалне штете због дискриминације рачунати од дана утврђења да је дискриминација извршена, већ објективни рок застарелости потраживања почиње да тече од момента доношења закључка Владе РС од 17.01.2008. године, а потраживање застарева у роковима из члана 376. ЗОО.

На основу изнетог, применом члана 414 става 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, Врховни касациони суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка јер није успео у том поступку.

Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић